

ҲАЙВОНОТ ВА НАБОТОТИ НОДИРИ КИТОБИ СУРХИ ЛЪУМЊУРИИ ТОЉИКИСТОН

КИТОБИ СУРХ-
њуљљати
байналхалќист,
ки оид ба наботот ва
њайвоноти
муњофизатталаб
маълумоти нињоят
муњим дорад.

КИТОБИ СУРХИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Нашри дуюм

ОЛАМИ НАБОТОТ
ВА ҲАЙВОНОТ

Ба Китоби Сурхи Чумхурии
Тоҷикистон 222 намуди
хайвонот: 9 намуди
нармбаданхо, 81 намуди
хашарот, 14 намуди мохиҳо, 31
намуди хазандагон, 43 намуди
парандагон ва 44 намуди
ширхурон диҳил карда
шудааст.

ЛЕОПАРДИ НАЗДИОСИЁГИ

ХИРСИ БҮР

БАБРИ БАРФИ

- Бабри барфи дар баландихои 2000 то 5200 метр аз сатхи бахр чойгир шудаанд. Дар марғзорҳои субалпи ва алпи, нишебҳои тез, дараҳои чуқур, харсангҳо, ва сангтудаҳо вомехуранд. Дар худуди Помири Шарки асосан дар минтакаи харсангдор вомехурад. Саршумори он дар Тоҷикистон тақрибан ба 250 сар мерасад.

ГЎСФАНДИ КУХИИ БУХОРОЙ

Дар экосистемаҳои доманакӯҳӣ, даштӣ, ки дар онҳо чангалзори сираки pista, дараю теппаҳои нимхамвори хокӣ, шагал ва сангреса, дар баландҳои аз 450 то 2500 метр аз сатҳи баҳр воҷуд мегиранд. Айни замон саршумори умумии он аз 200-220 сар зиёд нест.

ПАЛАНГИ ТУРОНӢ

- Мухити зисти паланги турони чангалзорхо ва тугайзорхои назди сохилие буданд, ки ба онхо таъсири инсон нарасида буд. Дар Тоҷикистон ин намуди паланг ба катори хайвоноти махвгардида дохил карда шудааст . Љасади охиринаи онро дар мамнуъгохи “Бешаи палангон “ тобистони соли 1953 пайдо карданд.

СИЛОВСИН

- Дар минтакаҳои чангалзори кухи, дар арчазорҳо ва чангалзори пахнбарг сукунат мекунад. Дар қухсори бечангали Бадахшон ва Помир низ вомеруранд. Саршумори онҳо дар солҳои 70-ум ба 50-70 расида буд.

КАФТОР

Д
тугайзори сохили дарёхо ,дар
доманакуххое ,ки набототашон
биёбони ё нимбиёбони, дар
дараҳои кухсор вомехуранд.
Дар солҳои 70-ум дар
Тоҷикистон 20 сар кафтор
мавчуд буд.

МИРИ МУШОНИ ТУРКИСТОНӢ

- Дар ВМКБ, Ишкошим, Шугнон, ва Помири Шарки, дар кад-кади дарёи Панҷ вапиряхҳои Абдукаҳор дучор мешаванд. Саршумори онҳо хело кам мебошад.

САГОБИ

- Дар хавзаи дарёҳои Панҷ, Вахш, Кофарнихон, Сир, Зарафшон, Варзоб ва гайраҳо пахн гардидааст. Саршумори онҳо хело кам мебошад.

ЉАЙРАИ ЊИНДИ

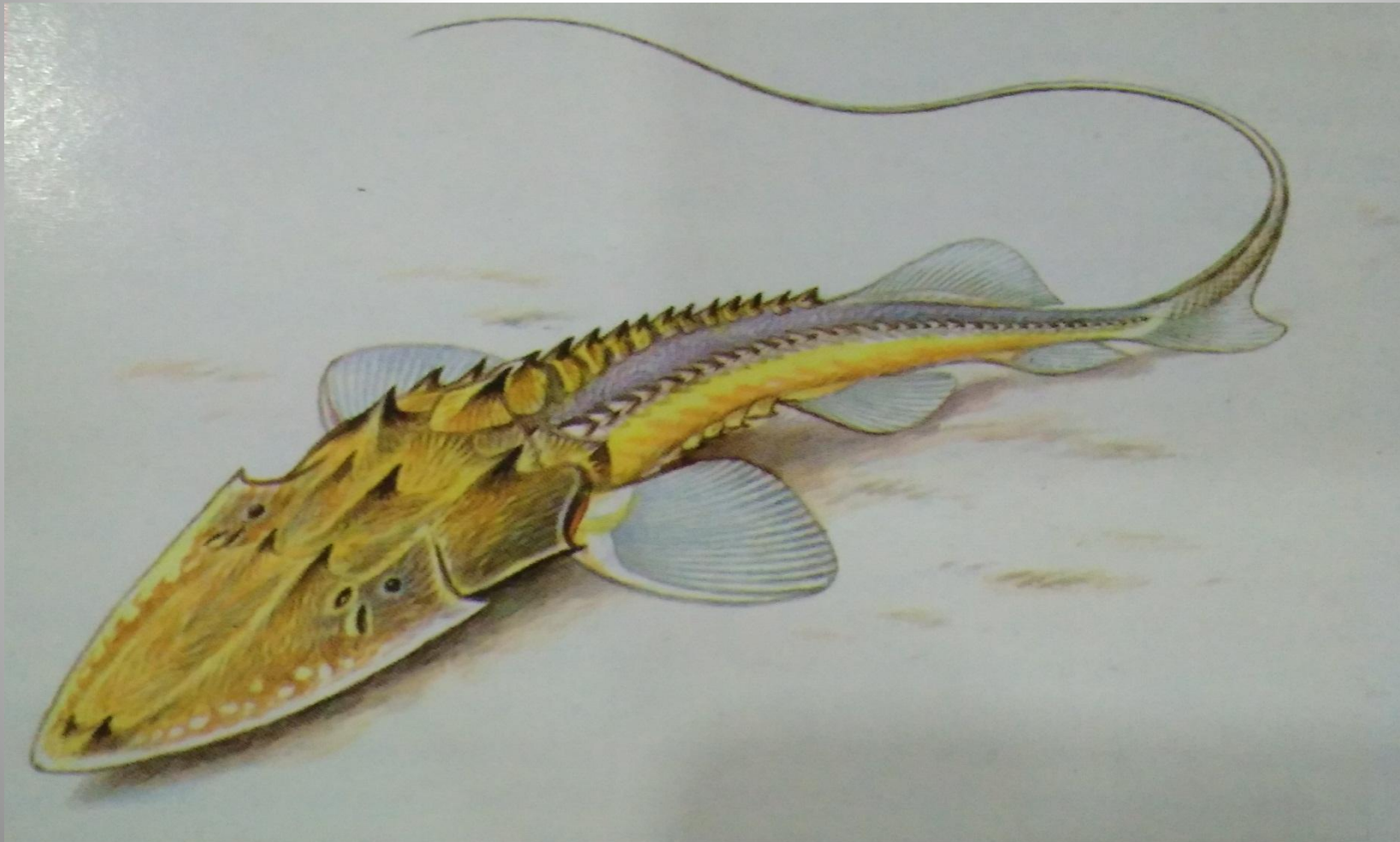
- Дар мавзеъҳои нохамвор ва дорои сарчашмаҳои обӣ, дар ҷангалзорҳо ва дараҳои серсанг волеҳурад. Саршумори умумии чайра дар Тоҷикистон ба 850-1300 сар мерасад

ХОРМОЊИ

БЕЛБИНИИ КАЛОНИ АМУДАРЁИ

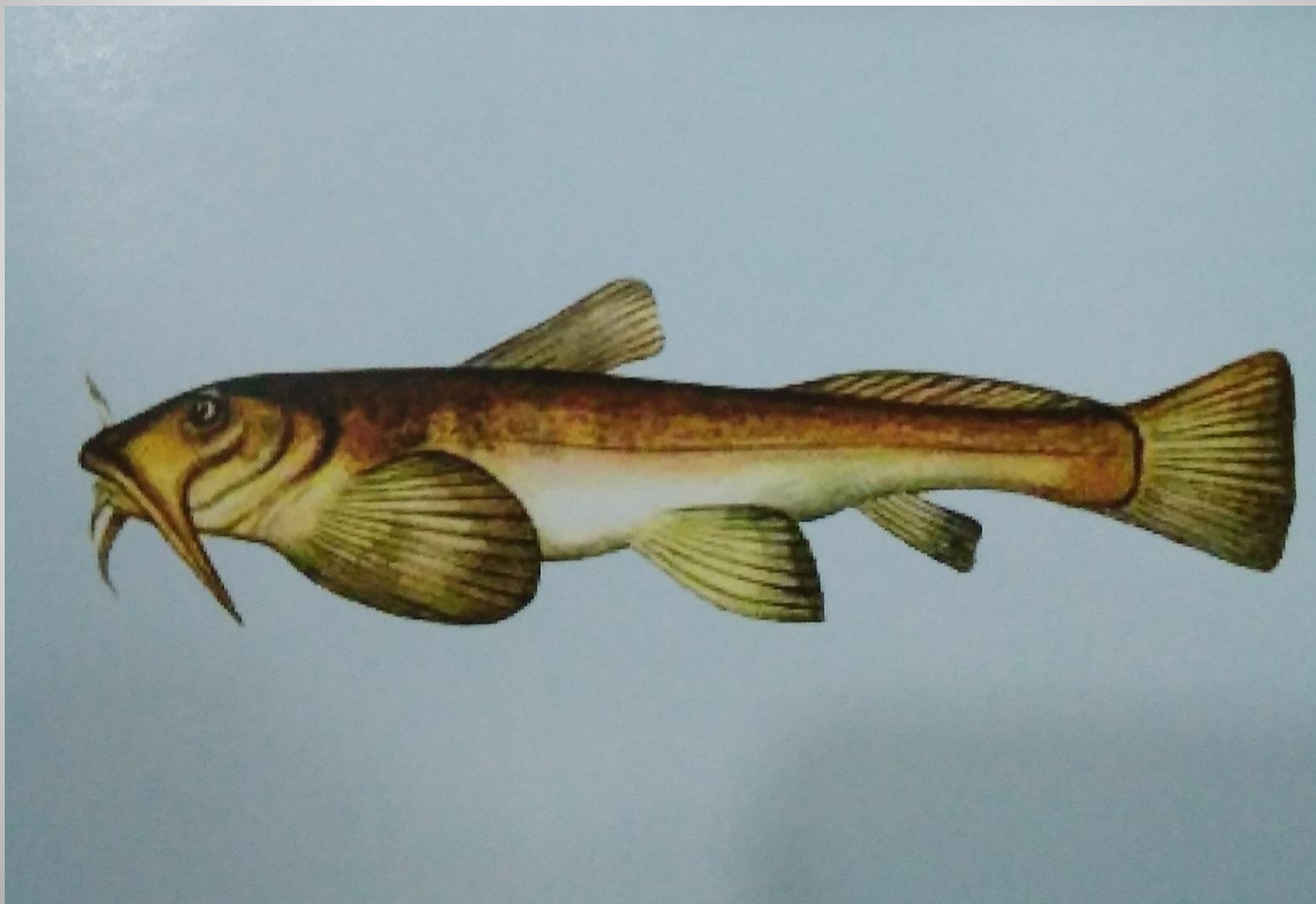
МУЙЛАБМОЊИИ ТУРКИСТОНЇ

СИММОНЬИИ ШАРЌИ

ЛАЌЌАЧАИ ТУРКИСТОНӢ

САНГПУШТИ ОСИЁИМИЁНАГӢ

КУБРОИ ОСИЁИМИЁНАГӢ

Дар Кумсангир дар масофаи 6-8 км аз 3 то 7 намуд мавчуд аст. Айни замон 1 намуди он мавчуд аст.

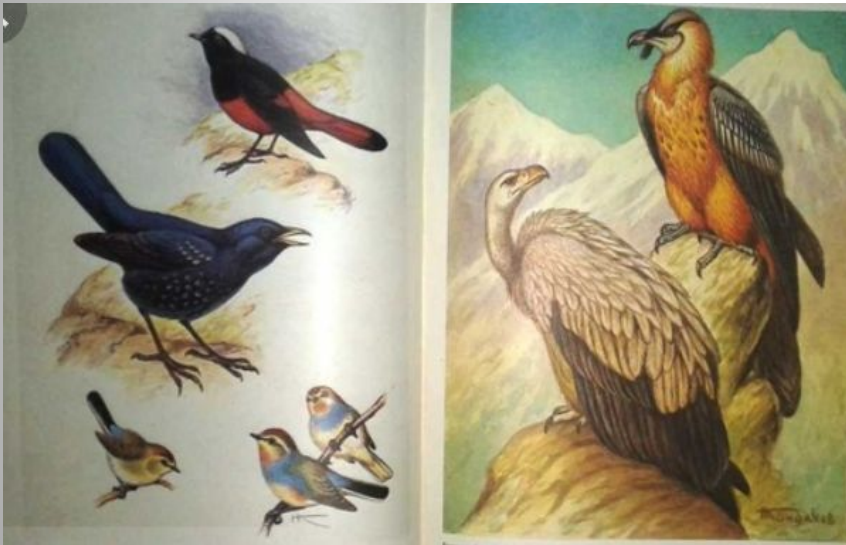
Дар води Вахш, Кумсангир, мамнуъгохи “Бешаи палангон”, дар Дангара, Балчувон пахн шудааст.

ГУРГДАНДОНИ КУНДАЛАНГРАХ

ПАРАНДАХОИ НОДИР

ДУЃДОЃ

ТАЗАРВИ ТОЧИКЇ

ДУЉЉИ КАБУД

ЛАКЛАКИ СИЁХ

ЛАКЛАКИ САФЕД

НАБОТОТИ НОДИРИ ТОЧИКИСТОН

ЉАВАК

АМОНКОРА (ГУЛИ СИТОРАИ ХУНУКАК)

МАЉАЊ

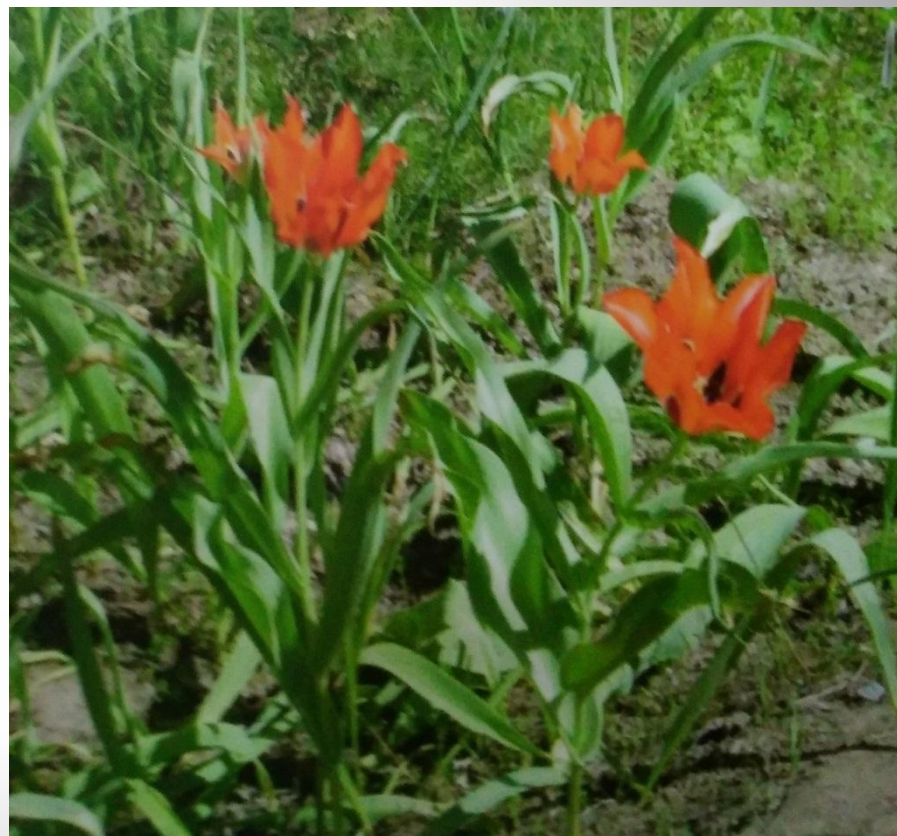
СИЈАЊХОРАК

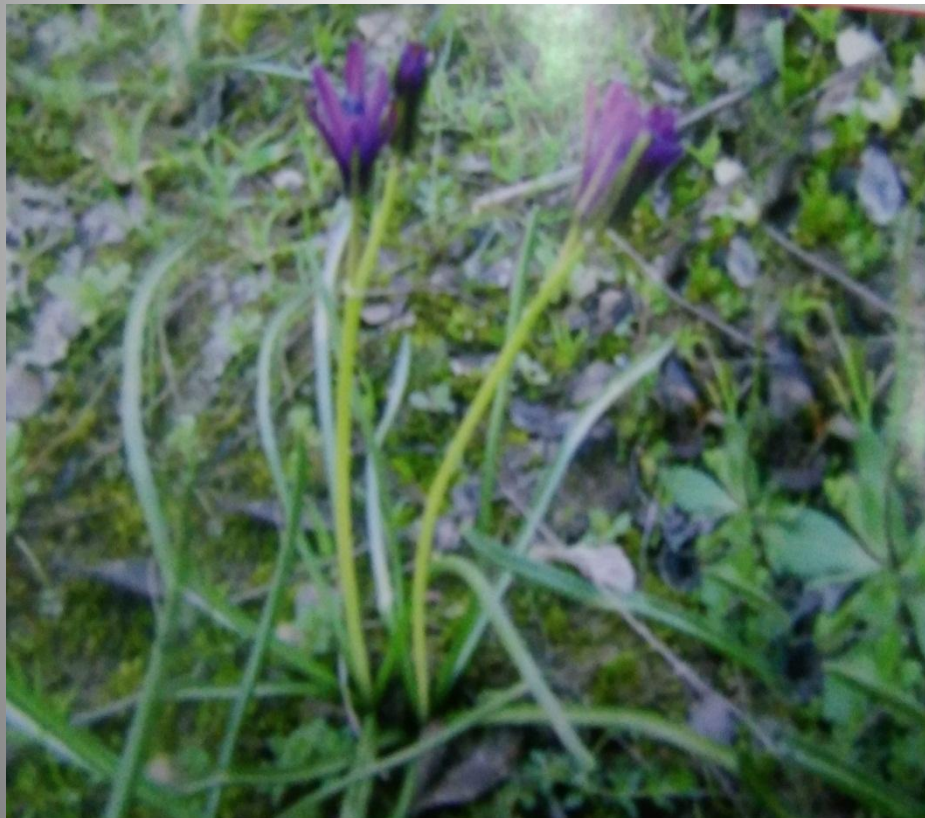
ЛОЛАИ ГУЛОБЇ

ЛОЛАИ ЛЪАНГАЛЇ

ЉУРЃОТАК

СИЯЊЃЎШ

- РАСТАНИИ
БИСЁРСОЛА. ГУЛАШ
БУНАФШ, НАЙЧАИ
ПОЯАШ
ХОКИСТАРРАНГ. МОХИ
ЯНВАР-АПРЕЛ ГУЛ
МЕКУНАД.
- Дар Тоҷикистони
Маркази ва Чануби ва
нохияҳои хамшафати
Узбекистон дучор меояд.
Дар Афғонистон низ
месабад.

МАРМАК

СИЧБАХОР

